

РЕШЕНИЕ

№ 2556

гр. София, 15.04.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 19 състав, в публично заседание на 06.04.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Доброслав Руков

при участието на секретаря Станислава Данаилова и при участието на прокурора Кирил Димитров, като разгледа дело номер **11950** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и следващите от АПК, във връзка с чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/. Делото е образувано по искова молба от С. А. Е., чрез адвокат В. С. срещу Столична Дирекция на Вътрешните Работи. Иска присъждане на сумата 2000 лв., представляваща обезщетение за претърпени от него неимуществени вреди – болки и страдания и влошено здравословно състояние от лишаването му от жизнено важни лекарства, вследствие на незаконно задържане със заповед № 22933-4214/04.12.2016 г., издадена от полицейски орган при 05 РУ – СДВР, която е била отменена от съда. Претендира се и законна лихва от датата на предявяване на иска до окончателното изплащане на сумата. В исковата молба се твърди, че Е. е преживял неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания – почувствал се унижен, била засегната собствената му самооценка, тъй като бил третиран като престъпник и затворен средата на такива лица. В резултат на това кръвната захар му се вдигнала прекомерно и му станало много лошо, чувствал се много зле и затова се наложило да ходи по лекари, за нормализиране на състоянието му. Посочва се, че на 04.12.2016 г. се прибрал от провинцията и към 11,00 часа, бил незаконно арестуван от органите на СДВР. След като бил задържан в ареста, бил лишен от лекарствата си и от специалната си, предписана от лекари ежедневна диета, тай като е диабетик и хипертоник. Лекарствата, които пиел, трябвало да се вземат през три часа и също през толкова часа трябва да се храни - по малко, но често, тъй

като това се изисква за лечението му. Казал това на полицаите, но те отговорили: „Нас това не ни интересува“. Бил настанен в ареста заедно с още 6 души, като сред тях имало и сирийци и афганистанци, на една пейка били 4 човека, като не можел 24 часа да спи, а само да седи. За 24 часа ходил само 2 пъти до тоалетна, което се отразява на здравето. Не му била предоставена не само храна, според диетата, но и въобще никаква храна. На сутринта адвокатката му донесла един сандвич. Станало му много лошо, щял да припадне от високата кръвна захар и липсата на храна, диета, тоалетна и сън. Даже на сутринта полицаите, които охранявали, като видели състоянието му, поискали да извикат линейка от бърза помощ, но той отказал, тъй като срока на задържането от 24 часа изтичал малко след това.

В дадения от съда срок е постъпил писмен отговор от ответника СДВР.

По време на проведеното по делото открито съдебно заседание, ищецът, редовно призован, се явява лично и се представлява от адвокат С., който поддържа исковата молба. Претендират се разности.

Ответникът – Столична Дирекция на Вътрешните Работи, не се представлява. От пълномощника му юрисконсулт В. са представени писмени бележки, в които се оспорват предявените искове по основание и размер, поради което следва същите да бъдат отхвърлени. Алтернативно счита, че обезщетението не следва да се присъжда в пълния претендиран размер. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение и прави възражение по отношение на платеното адвокатско възнаграждение.

Участвалият в производството по делото прокурор, като представител на СГП, изразява становище за основателност на предявените искове в пълен размер.

Административен Съд С. - град, I отделение, 19-ти състав, след като взе предвид направените в исковата молба твърдения, изразеното становище на пълномощника на ответника и това на представителя на СГП и се запозна с приетите по делото доказателства, намира за установено от фактическа страна, следното:

Между страните не се спори, че със заповед № 22933-4214/04.12.2016 г., издадена от полицейски орган при 05 РУ – СДВР, ищецът е бил задържан за срок от 24 часа на основание чл. 72, ал. 1 от ЗМВР. Като основание за задържането е посочено, че същият е извършил престъпление по чл. 296 от НК. На ищеца е бил извършен обиск на основание чл. 80 от ЗМВР.

Процесната заповед е отменена с Решение № 1195 от 27.02.2017 г. на АССГ, 56 състав.

От приложеното по делото копие на процесната заповед е видно, че С. А. Е. е бил задържан на 04.12.2016 г. в 11,30 часа и е освободен на 05.12.2016 г. в 11,00 часа.

Като писмени доказателства по делото са приети амбулаторни листове на С. А. Е. от м. септември 2017 г., експертно решение № 1698 от 02.07.2015 г., видно от което на ищеца е определена 31 % трайно намалена работоспособност и водеща диагноза – „хронична исхемична болест на сърцето“, рецептурна книжка на хронично болно лице с начална дата 20.02.2015 г. и амбулаторен лист от 15.09.2017 г., издадено от Х. Д. С., в който е отразено, че С. А. Е. страда от хронично сърце, преживял е стар инфаркт и има други видове стенокардия.

Административен Съд С. - град, I отделение, 19-ти състав, след преценка на събраните по делото доказателства по отделно и в съвкупност и съобразявайки доводите на страните, приема от правна страна следното:

По допустимостта на иска: искът е допустим. Той е предявен след отмяна на

административен акт и срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто нищожен акт се твърди, че са причинени вредите. Ищецът е активно легитимиран и твърди, че е претърпял неимуществени вреди.

Разгледан по същество, искът е частично основателен.

В чл. 7 от Конституцията на Република България е предвидено, че държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица. Проекция на този принцип е разпоредбата на чл. 203 от АПК, съгласно която исковите за обезщетения за вреди, причинени на граждани или юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица, се разглеждат по реда на тази глава, а за неуредените въпроси се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди. За да се разграничат отговорността за причинени вреди по чл. 45 и следващите от ЗЗД и тази по чл. 203 от АПК, във връзка с чл. 1 от ЗОДОВ, следва да се направи анализ, чрез съпоставка на двете норми. На първо място различието по между им е свързано с тяхното основание. Отговорността по ЗЗД почива на забраната да не се вреди другиму, докато отговорността по ЗОДОВ е изградена върху идеята за задължение на държавата и общините да спазват правата и законните интереси на гражданите. Именно при неспазване на това основно задължение и когато в следствие на него е причинено увреждане на граждани и юридически лица, възниква основание за ангажиране на отговорност на съответните държавни институции. Съгласно чл. 205 от АПК това са юридическите лица, представлявани от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. Отговорността по чл. 45 от ЗЗД и тази по ЗОДОВ се изграждат на различна плоскост. Елемент от фактическия състав на неправомерното увреждане по ЗЗД, свързан с неговата субективна страна, винаги е вината, т.е. субективното отношение на деликвента към противоправното деяние. Характерно е за втория вид отговорност е, че е обективна и безвиновна. Тя възниква само при или по повод на осъществяване на административната дейност на държавата или общините. Чл. 203 от АПК и чл. 1 от ЗОДОВ употребяват термините "актове", "действия" и "бездействия", за които легално определение няма в цитираните закони, но под "акт" не следва да се разбира всеки такъв на административен орган или длъжностно лице, а определена категория актове - нормативни, общи и индивидуални административни актове. Издаването на подобни актове е регламентирано в съответните закони. Касае се за всички видове административни актове, издавани от държавни или общински органи в кръга на законово определената им компетентност.

Държавата и общините ще носят отговорност за вреди, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. Анализът на тази норма, налага разграничаване на дейността по издаване на административни актове и тази, която е проява на физическото действие или бездействие. Това има значение при решаване на въпроса за предпоставката, при която увреждания може да търси обезщетение. Незаконосъобразните административни актове са последица от несъобразност на поведението на длъжностните лица с разпоредбите на закона или подзаконовите нормативни актове.

Активно легитимирана страна по иска по чл. 203 от АПК, може да бъде всяко лице, което твърди, че е претърпяло вреди, в следствие на незаконосъобразни актове, действия или бездействия на държавни и общински органи и длъжностни лица. Този

иск представлява автономно средство за защита на частноправните субекти срещу несъобразена със закона административна дейност. Те обаче следва да докажат претърпените вреди, техния характер и размер и най-вече, че вредоносният резултат е в пряка причинно-следствена връзка с противоправното поведение на държавен или общински орган или длъжностно лице, при или по повод на изпълнението на административната дейност. Това е така, защото деликтната отговорност на държавата/общината не се презюмира от закона, поради което в тежест на ищеца (арг. чл. 154, ал. 1 от ГПК, във връзка с чл. 144 от АПК) е да проведе главно и пълно доказване на всички елементи от фактическия състав на предявения иск, а за съда съществува задължение да приеме за ненастъпили тези правни последици, чийто юридически факт е останал недоказан.

Фактическият състав на предявения иск с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ с оглед твърденията на ищеца включва в кумулативна даденост: 1. наличие на административен акт от орган на ответника; 2. незаконосъобразност на административния акт; 3. причинена вреда и нейния размер; 4. причинна връзка между незаконосъобразния акт и настъпилия вредоносен резултат.

Първата предпоставка в случая е доказана - полицейски орган от 05 РУ - СДВР е издал заповед № 22933-4214/04.12.2016 г., с която ищецът е бил задържан за срок от 24 часа на основание чл. 72, ал. 1 от ЗМВР.

Доказана е (без дори да е спорна) и втората предпоставка – заповед № 22933-4214/04.12.2016 г., издадена от полицейски орган при 05 РУ – СДВР е отменена с влязло в сила Решение № 1195 от 27.02.2017 г. на АССГ, 56 състав.

Относно третата предпоставка - наличие на причинена вреда, настоящият съдебен състав намира същата за частично доказана по следните съображения.

За установяване на направените твърдения, във връзка с доказателствената тежест, указана от съда, ищецът представи писмени доказателства, които бяха приети без оспорване. От същите се установява, че С. А. Е. е с влошено здравословно състояние от около 3-4 години преди задържането му през месец декември 2016 г. Той е преживял инфаркт, страда от „хронична исхемична болест на сърцето”, поради което му е определена 31 % трайно намалена работоспособност и взема редовно лекарства.

Съвсем естествено ищецът да е претърпял неимуществени вреди, в следствие на ареста си. В това състояние той може да преживее страх, несигурност за бъдещето, безпокойство и други негативни психически състояния, които в съчетание с личностните характеристики, като завишена чувствителност, емоционалност, а в случая и доказаните сърдечни заболявания, могат да предизвикат стрес, чувство за унижение, безпомощност, безсилие и малоценност. За тези състояния безспорно биха допринесли условията на задържането – изолирането в килия, заедно с лица, за които се предполага, че са извършили престъпления, липсата на свободен достъп до тоалетна и т.н.

В разглеждания казус може основателно да се приеме, че нивото на преживените от С. Е. негативни психологически преживявания, във връзка със задържането, е било значително завишено с оглед на това, че същият страда от сърдечно заболяване, а в условията на задържането е съвсем логично да не е сигурен, дали ще бъде оказана навременна и адекватна медицинска помощ при евентуалното влошаване на състоянието му.

От друга страна останаха недоказани твърденията на ищеца, че той е бил лишен от лекарствата си и от специалната си, предписана от лекари ежедневна диета, тай като е

диабетик и хипертоник. Данни за това, че той страда от диабет и че му е предписана специална диета не се съдържат в описаните по-горе медицински документи.

Направеният анализ на събраните доказателства, безспорно налага извода, за наличие на причинно-следствена връзка между незаконосъобразния административен акт и претърпените неимуществени вреди, т.е. установена е и четвъртата предпоставка за ангажиране на отговорността на държавата по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

Независимо от факта, че съгласно чл. 52 от ЗЗД, обезщетението за неимуществени вреди се определя по справедливост, настоящият съдебен състав не може да не се съобрази с практиката на ЕСПЧ. По дела, образувани срещу България по идентични оплаквания – претърпени неимуществени вреди, поради незаконосъобразни действия на органи и длъжностни лица, Европейският съд по правата на човека в С. е присъждал различни по размер обезщетения. /S. H. v. B. app. № 36794/03, D. v. B. app. 27791/09, P. and P. v. B. app. 50027/08 and 50781/09/.

В разглеждания казус, съдът намира, че следва да вземе предвид и обстоятелството, че установените психически страдания не са настъпили само от незаконосъобразния административен акт, но и от продължителността на времето, през което той е действал. Заповед № 22933-4214/04.12.2016 г., издадена от полицейски орган при 05 РУ – СДВР, е отменена само след малко повече от два месеца от издаването ѝ. Това е един сравнително кратък период на несигурност, през който човек наистина би могъл да изпита допълнително психическо натоварване и емоционален дискомфорт.

Във връзка с изложеното съдът намира, че размерът на претенцията за присъждане на обезщетение в размер на 2000 лева е недоказан.

Няма преки доказателства, задържането освен установените психически стрес, чувство за унижение, засягане на самооценката му и чувство за малоценност, да е предизвикало други негативни последици, повлияли на физическото или психическото му здраве. Без съмнение той е имал здравословен проблем, видно от приетите по делото медицински документи, но липсват данни същият да се е задълбочил или усложнил след това и това да е в причинна връзка със самото задържане. Съдът не може да приеме за доказано твърдението, че вследствие на задържането му, състоянието му се е влошило и се наложило той да посещава допълнително лекари.

При съобразяване на вида, интензитета и продължителността на претърпените от С. А. Е. неимуществени вреди – психически болки и страдания, установени на основание събраните по делото доказателства и практиката на ЕСПЧ, съдът намира, че обезщетение в размер на 600 лева се явява обосновано и справедливо.

Във връзка с основателността на основната претенция, доказана се явява и акцесорната претенция за присъждане на законна лихва от деня на предявяване на иска до окончателното изплащане на обезщетението.

С оглед на изхода на спора на ищеца и на ответника се дължат разноси съразмерно на уважената и отхвърлена част от иска. Такива са поискани своевременно, поради което съдът дължи присъждането им, съразмерно на уважената и отхвърлената част от иска. Основателно се явява направеното в писмените бележки на пълномощника на ответника възражение за прекомерност на заплатеното адвокатско възнаграждение. Делото не е с фактическа и правна сложност, а по него е проведено само едно заседание, поради което присъждане на адвокатско възнаграждение в минимален размер е справедливо и обосновано.

Водим от горното и на основание чл. 203 от АПК, във връзка с чл. 1 от Закона за

отговорността на държавата и общините за вреди, Административен Съд С. - град, I отделение, 19 състав,

РЕШИ:

ОСЪЖДА Столична Дирекция на Вътрешните Работи да заплати на С. А. Е. от [населено място], с ЕГН [ЕГН] сумата от 600 лева, като обезщетение за претърпени от него неимуществени вреди, настъпили от административен акт заповед № 22933-4214/04.12.2016 г., издадена от полицейски орган при 05 РУ – СДВР, който впоследствие е бил отменен от съда, ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба до окончателно изплащане на сумата като ОТХВЪРЛЯ претенцията до пълния ѝ размер от 2000 лева.

ОСЪЖДА Столична Дирекция на Вътрешните Работи да заплати на С. А. Е. от [населено място], с ЕГН [ЕГН] на основание чл. 8, ал. 1 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждение, във връзка с чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ, сумата от 110 (сто и десет) лева, представляваща съразмерна, с уважената част от претенцията сума – адвокатско възнаграждение за един адвокат и внесена държавна такса в размер на 10 лв.

ОСЪЖДА С. А. Е. от [населено място], с ЕГН [ЕГН] да заплати на Столична Дирекция на Вътрешните Работи на основание чл. 24 от Наредба за заплащането на правната помощ, във връзка с чл. 37 от Закона за правната помощ, във връзка с чл. 10, ал. 4 от ЗОДОВ във връзка с чл. 144 от АПК, сумата от 70 (седемдесет) лева, представляваща юрисконсултско възнаграждение, съразмерно на отхвърлената част от иска, за осъществено процесуално представителство по административно дело № 11950 по описа за 2021 г. на Административен съд София - град.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните, с касационна жалба пред Върховния Административен Съд на Република България.